

Yerel seçimlerde hizmet kalitesi ve vergilemenin seçmen tercihi üzerindeki etkisi: Çanakkale belediyesi örneği*

The effect of service quality and taxation on voter preference in local elections: Çanakkale municipality

Erdal EROĞLU¹

Elif AVCI²

1 Dr. Öğretim Üyesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Maliye Bölümü, Çanakkale/Türkiye, E-mail: erdaleroglu@comu.edu.tr,

2 Yüksek Lisans Öğrencisi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Maliye Bölümü, Çanakkale/Türkiye, E-mail: elifavci024@gmail.com

Öz

Yerel seçimler; katılım oranları, seçmen eğilimleri ve tercihleri bakımından genel seçimlerden farklılık göstermektedir. Seçmenler oy verme tercihinde bulunurken sosyolojik, psikolojik ve ekonomik değişkenlere göre hareket etmektedir. Yerel seçimlerde bu değişkenlerin yanı sıra hizmet kalitesi ve vergileme seçmen tercihleri üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Yerel seçimlerde seçmenler kendilerine en az maliyet ile en fazla fayda sağlayacağını düşündüğü belediye başkan adayına oy vermektedir. Belediye başkan adayı ise oylarını artırabilmek veya yeniden seçilebilmek amacıyla kentin yaşam kalitesini artıran yerel hizmetlere ve projelere başvurmaktadır. Bu çalışmada Çanakkale Belediyesi 2019 yerel seçimleri özelinde vatandaşların belediye başkanlığı seçimindeki tercihlerine odaklanılmaktadır. Bu kapsamda Çanakkale ilinde 200 seçmenle anket gerçekleştirilmiştir. Çalışmada seçmenlerin yerel seçimlerde oy kullanırken Çanakkale Belediyesinin sunduğu yerel kamu hizmetlerinin kalitesinin seçmen tercihlerinde önemli bir etkisinin olduğu ancak yerel vergi algısının ise seçmen tercihi üzerinde önemli bir etkiye sahip olmadığı bulguları elde edilmiştir. Çalışmada dikkat çeken bir diğer bulgu ise diğer faktörler kategorisinde yer alan (ideoloji, din, başkan adayının karakteri, seçim vaatleri vb.) faktörlerin seçmen tercihi üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğudur.

Anahtar kelimeler: Yerel Seçimler, Seçmen Algısı, Hizmet Kalitesi, Vergileme.

Jel kodları:D70, D721.

* Bu çalışma, Elif Avcı'nın "Yerel Seçimlerde Kamu Hizmetlerinin Kalitesinin ve Vergilendirmenin Seçmen Algısı Üzerindeki Etkisinin Değerlendirilmesi: Çanakkale Belediyesi Örneği" başlıklı yüksek lisans tezinden (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, 2021) üretilmiştir.

Citation/Atf: EROĞLU, E. & AVCI, E. (2021). Yerel seçimlerde hizmet kalitesi ve vergilemenin seçmen tercihi üzerindeki etkisi: Çanakkale belediyesi örneği. *Journal of Life Economics*. 8(2):201-217, DOI: 10.15637/jlecon.8.2.06

Abstract

Local elections differ from general elections in terms of participation rates, voter tendencies and preferences. Voters act with sociological, psychological and economic variables when choosing to vote. Besides these variables in local elections, service quality and taxation have an important effect on voter preferences. In local elections, voters vote for the mayor candidate who they think will benefit them the most with the least cost. The mayor candidate, on the other hand, applies to local services and projects that increase the life quality of the city in order to increase his votes or be elected again. This study focuses on the preferences of the citizens in the mayoral elections in the Çanakkale Municipality 2019 local elections. In this context, a survey was conducted with 200 voters in Çanakkale province. In the study, it was found that the quality of local public services offered by Çanakkale Municipality has a significant effect on voter preferences while voters are voting in local elections, but local tax perception does not have a significant effect on voter choice. Another remarkable finding in the study is that the factors in the category of other factors (ideology, religion, character of the presidential candidate, election promises, etc.) have an important effect on voter choice

Keywords: Local Elections, Voting Behavior's, Service Quality, Taxation

Jel codes: D70, D72

1. GİRİŞ

Demokrasinin içselleştirilmiş olduğu toplumlarda seçim süreçlerinde belirleyici faktör seçmen tercihleridir. Seçmen davranışları ise sınıf, din, cinsiyet, eğitim vb. birçok faktör tarafından etkilenmektedir. Ülkenin içerisinde bulunduğu ekonomik konjonktür ve seçmenin mali durumu da seçmen davranışını, dolayısıyla tercihlerini etkileyen bir diğer önemli faktördür. Hatta günümüzde ekonomik koşulların oy tercihlerini etkilediği genel kabul görmüş bir önermedir (Remer, 1993). Bu önerme doğrultusunda eğer ülkede makro-ekonomik göstergeler (büyüme, istihdam, enflasyon vb.) iyi durumdaysa seçmen mevcut iktidarı ya da bürokratları tercih etmekte, aksi bir durum olması halinde ise muhalefet partilerine ya da yeni bürokratlara yönelmektedir (Sezgin, 2007: 21). Seçim ekonomisi olarak adlandırılan bu durum siyasi partilerle seçmen arasındaki karşılıklı çıkar ilişkisine odaklanmaktadır.

Seçim ekonomisinde rol alan aktörler arasında seçmenler, siyasi partiler, baskı- çıkar grupları yer almaktadır. Seçim dönemlerinde her bir aktör kendi çıkarlarını maksimize etmek için karşılıklı çıkar ilişkisinde bulunmaktadır. Seçmenler kendilerine en fazla kamusal hizmeti sunacak siyasi partiye oy verirken, siyasi partiler seçmenin kendi taraflarında yer almasını sağlayacak ekonomik programları hayata geçirmekte, baskı ve çıkar grupları ise kendilerinin ve örgütünde bulunan üyelerinin çıkarlarını maksimize etmek için uğraşmaktadırlar (Kızılboğa, 2012: 96). Seçim sürecinde taraflar arasındaki bu ilişkinin esası çok daha eski toplumlara kadar dayanmaktadır. Tarihte birçok toplulukta olduğu gibi, politik olarak tek bir yönetici veya egemen bir sınıf tarafından yönetilen toplumlarda, egemen kurum doğal olarak organize muhalefet tarafından tehdit edildiğini hisseder ve onu bastırmak için harekete geçer (Reichley, 2000: 18). Günümüz yapısıyla olmasa da hâkim iktidarın karşısında duran, iktidarın sahip olduğu gücü sınırlandırmaya çalışan

bir muhalefetin varlığı demokrasi tarihinden de eskidir denilebilir. Periclean döneminin klasik Atina'sında ve cumhuriyetçi Roma'da bir tür siyasi partiler bulunmaktaydı. Atina'da partiler oligarklar ve demokratlar olarak iki grup halindeydi. Roma'da, Julies Caesar'ın, cumhuriyetçi kurumları otoriter diktatörlükle değiştirmesinden hemen önceki dönemde ise optimizasyonlar (optimizes) ve popülerler (populares) olarak bilinen partiler, sosyal faydaların üst sınıflar ve sıradan insanlar arasında paylaşılması konusunda birbiriyle çatışmaktaydı (Reichley, 2000: 19). Nitekim monarşi ile yönetilen toplumlarda dahi iktidara karşı koymaya çalışan gruplar olmuştur. Demokratik toplumlarla birlikte ise seçim sürecinin belirleyeni seçmen tercihleri olmuştur. Siyasi partiler de bu durumu dikkate alarak seçim politikalarını belirlemektedir.

Genel seçimlerde olduğu gibi yerel seçimlerde de seçim ekonomisi bulunmaktadır (Demir, 2013; Marien vd., 2015; Burnett ve Kogan, 2017). Ancak buradaki ilişki belediye ile vatandaş arasındaki ilişkinin yakınlığı ve vatandaşların belediye politikalarından doğrudan etkilenmesinden kaynaklı seçim süreçlerinde çok daha belirleyicidir (Kaufman, 2004). Halka en yakın kamu hizmeti sunan birimler olma özelliği taşıyan belediyeler, kanunlardan aldıkları yetkiyle, kendi sınırlarını kapsayan bölgede ikamet eden vatandaşların istek ve önerilerine uygun yerel kamu hizmetlerini sunmak üzere ortaya çıkmış kurumlardır. Yerel demokrasinin gelişmesinde belediye seçimleri büyük önem arz etmektedir. Yerel seçimler, yerel nitelikteki kamusal hizmetlerin yerine getirilmesi için karar organlarının vatandaşlar tarafından seçilmesi sürecidir. Bununla birlikte yerel seçimler belediye yöneticilerinin seçilmesi kadar varoluş amaçlarını yerine getirebilmeleri açısından da önem arz etmektedir. Belediyelerin hem yerel nitelikli ihtiyaçların karşılanmasında hem de içinde bulunduğu kentin ve vatandaşların yaşam kalitesinin artmasına katkı sağlayacak birçok hizmetin sunulmasında önemli rolleri vardır. Yerel kamu hizmetinin ka-

litesini artırarak vatandaş memnuniyetini sağlamaları belediye yönetiminin başarılı olmasındaki en temel amaçtır. Piyasa mekanizmasında olduğu gibi seçim ekonomisinde de seçmenler talep eden, siyasi partiler ise arz eden konumundadırlar. Seçim ekonomisinde seçmenler kamusal mal ve hizmet talep etmekte siyasi partiler ise bu talebi yerine getirmek için kendi aralarında rekabet etmektedir. Sunulan kamu hizmetlerinin bedeli ise seçmenlerden karşılanan vergilerdir. Bu nedenle özellikle yerel seçim süreçlerinde hizmet kalitesi ve vergileme seçmen tercihlerini etkileyen en önemli faktörler olarak belirmektedir. Bu genel bağlamdan hareketle çalışmanın amacı yerel seçimlerde hizmet kalitesi ve vergilemenin seçmen tercihleri üzerindeki etkisini Çanakkale Belediyesi seçimleri üzerinden analiz etmektir. Bu kapsamda Çanakkale ilinde ikamet eden 200 seçmenle bir anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Çalışmada ilk olarak seçmen algısını etkileyen faktörler üzerine teorik ve yerel düzeyde yapılmış ampirik literatür ortaya konulmakta daha sonra anket tekniği ile elde edilen verilerin analiziyle çalışmanın sonunda bulgulara yer verilmektedir.

2. SEÇMEN ALGISINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Seçim sürecinde seçmen, siyasi süreçte oy vererek tercihte bulunduğu için seçimin esas belirleyeni olarak görülmektedir. Seçmenlerin, seçim dönemlerinde ne tür bir davranış sergilediği her seçim döneminde incelenmektedir. Seçime giren siyasi partilerin seçmen davranışını öngörmeleri, siyasi partilere seçim politikalarını belirlemede kolaylık sağlamaktadır. Bu nedenle siyasi partiler en yüksek oyu alabilmek amacıyla, her seçim öncesinde seçmen eğilimi ve tercihini anlayabilmek için kamuoyu yoklamasına gitmektedir.

Seçmen davranışlarıyla ilgili bilimsel akademik yaklaşımlar üç ana başlıkta ele alınmaktadır. Bu yaklaşımlar ana hatlarıyla "Sosyolojik Yaklaşım (Columbia Ekolü), Psikolojik Yaklaşım (Michigan Ekolü) ve Ekonomik Yaklaşım (Rasyonel Seçim Ekolü)" şeklindedir (Yıldırım, 2014; Teyyare ve Avcı, 2016; Kavas, 2017).

Sosyolojik yaklaşım temelde Columbia Okulu olarak adlandırılan Lazarsfeld, Berelson ve Gaudet gibi bir takım sosyal araştırmacılar tarafından başlatılmış ve 1950'li yıllarda etkili olmuştur (Yıldırım, 2014: 17). Bu yaklaşım bireyin tercih ve davranışının yakın ilişki içerisinde bulunduğu çevresine bakarak şekillendiği savına dayanmaktadır (Canöz ve Bakan, 2015: 485). Seçmen tercihlerini sosyolojik açıdan ele alan yazarlar, ekonomik ve psikolojik yaklaşımda vurgulanan bireyselciliği reddetmektedirler (Teyyare ve Avcı, 2016: 55). Sosyolojik yaklaşımda, bireylerin seçmen tercihlerinin belirlenmesinde dinsel bağlılıkları, sosyo-ekonomik konumları, aile etkisi, buldukları coğrafya gibi nitelikler ön plana çıkmaktadır. Seçmen, seçime giren siyasi partiler arasında tercihte bulunurken bir aidiyet ilişkisi üzerinden seçeceği partiyle özdeşleşmektedir

(Gencer, 2016: 413).

1950'li yıllarda Michigan Okulu'ndan Angus Campbell, Philip E. Converse, Warren E. Miller ve Donald E. Stokes gibi araştırmacılar tarafından geliştirilerek seçmen davranışlarının incelenmesi açısından büyük öneme sahip olan bir diğer yaklaşım ise Psikolojik Yaklaşım'dır (Yıldırım, 2014). Bu yaklaşımda bireylerin, siyasi aday, politikalar, parti ve toplumsal grup arasında bağlantı kurarak seçim tercihini biçimlendirdiği öne sürülmektedir (Damlapınar ve Balcı, 2005: 60). Bu modelde, bireylerin tutum ve davranışlarının çocukluk çağında aile ve sosyal çevre etkisiyle şekillendiği ve ileriki yaşlarda siyasi tercihinin de bu etki altında gerçekleştiği ileri sürülmektedir (Akgün, 2002: 29). Ayrıca, bireyler diğer partinin seçim programlarını beğenip oyunu bu yönde kullansa dahi psikolojik etki ile ileriki dönemlerdeki seçimlerde tekrar eski partisini desteklemektedir (Canöz ve Bakan, 2015: 486). Burada seçmenin partiye duyduğu "psikolojik sevgi bağı" ön plana çıkmaktadır (Çinko, 2006: 110).

"1960'lı yıllarla birlikte seçmen davranışlarının ekonomik değişkenler ve kişisel çıkarlar üzerinden geliştiği" varsayımı ön plana gelmiştir (Kavas, 2017: 81). "Rasyonel tercih yaklaşımı" olarak adlandırılan bu modelde seçmen, kendi amaç ve çıkarlarına en uygun olan siyasi partiye oy vermektedir. Bu yaklaşımda seçmenler kendi faydalarını en üst düzeye çıkarmayı amaçlamaktadır (Akgün, 2002: 78-79). Ekonomik yaklaşımın öncüsü Anthony Downs olarak kabul edilmektedir. Downs' a göre, bireyler rasyoneldir ve seçim döneminde kendisine en yüksek fayda sağlayacağı siyasi partiye oy vermektedir (Downs, 1957). Downs'a göre seçmen seçime giren partiler arasında bir değerlendirilmede bulunmakta ve sosyal çevresinden, siyasi parti ya da adaydan etkilenmeden oyunu kullanmaktadır (Downs, 1957: 139). Bu modelde, bireylerin kendi çıkarları doğrultusunda hareket ederek siyasi tercihte bulunduğu varsayılmaktadır. Yani birey kendisine en fazla fayda sağlayacağını düşündüğü adaya ya da partiye oy vermektedir. Bu bağlamda seçmen tercihinde birey esas alındığından dolayı psikolojik yaklaşım ile ortak yönü bulunmakta ancak bireyin rasyonel hareket etmesinden dolayı her iki yaklaşım birbirinden ayrılmaktadır. Başka bir ifadeyle seçmen subjektif durumlardan kaynaklı parti ya da adaya oy vermemektedir. Seçmen için önemli olan ekonomik rasyonelitesidir.

3. VERGİLENDİRME VE HİZMET KALİTESİ

Vergiler çağdaş devlet gelirleri içerisinde yer alan gelirlerin en önemlisidir. Toplumunu oluşturan bireyler açısından vergi karşılıksız bir ödemedir. "Hiç kimse ödemiş olduğu vergi kadar kendisine, kamu hizmeti sunulmasını isteyemez" ya da "yararlandığı hizmet kadar vergi vermek isteğinde bulunamaz" (Aksoy, 1998: 142). Ancak vergiyi ödeyen, "devletten veya devletten aldığı yetkiye dayanarak vergiyi tahsil eden

kamu kuruluşundan bazı yararlar sağlar” (Nadaroğlu, 2000: 193). Buradaki yarar, vergiyi ödeyenlerin kaliteli hizmet beklentisi ile doğrudan ilgilidir. Nitekim vergiler ve vergi yükünün dağılımı ekonomideki fertlerin iktisadi kararlarını ve iktisadi değişkenleri etkilemektedir (Arsan, 1975: 6). Bir ülkenin mali sisteminin önemli bir kısmını oluşturan vergiler nihai olarak gelir dağılımı üzerinde negatif ya da pozitif bir etkiye sahiptir. Vergilendirme, vergi yükü ve gelir dağılımı boyutuyla seçmen davranışını etkileyen ekonomik faktörler içerisinde yer almaktadır. Zira seçmen ve siyasi partiler arasındaki ilişkinin değişmez en temel iki değişkeni vergiler ve kamusal hizmetlerdir.

Ross (2004: 229) vergilendirme ve temsil arasındaki ilişkinin hem teorik hem de pratik öneme sahip olduğunu belirtmektedir. Ross (2004: 234) vergilendirmenin temsile yol açtığı iddiasıyla aynı zamanda demokrasinin daha yüksek bir mutlak vergi yüküne mi yoksa hükümetin sağladığı hizmetlere göre daha yüksek bir vergi yüküne mi bağlı olduğu yönünde bir belirsizliğe dikkat çekmektedir. Ross’a (2004: 234) göre eğer vergi artışları hizmetlerdeki artışla aynı doğrultudaysa seçmenlerin oy tercihlerinde olumsuz bir etki meydana gelmemekte aksine oylar pozitif yönde artış göstermektedir. Ancak Yine Ross’a (2004: 234) göre sosyal refah gözetilmeden artan bir vergi yükü seçmenler açısından yönetime karşı şiddetli bir tepkiyle yol açabilir. Dolayısıyla her iki durumda da vatandaşlar tercihlerini vergi yükü ve yararlanma ilişkisi (hizmet memnuniyeti) üzerinden ortaya koymaktadırlar. Seçmenler, vergilerin gelirleri üzerindeki etkilerini önemsedikleri için politikacıların vergi politikalarını takip etmekte ve oy tercihleri ile politikacılara karşılık vermektedir (Demir ve Berksoy, 2017). Seçmenlerin nihai amacı kamusal hizmetlerin finansmanına minimal düzeyde katılmaktır. Dolayısıyla seçmenler fayda maksimizasyonuna en düşük maliyetlerle ulaşmayı amaçlarlar.

Genel olarak kamu harcamalarının ve gelirlerinin analize dâhil edildiği maliye teorisi, başlangıçta merkezi düzeydeki ilişkileri esas alsa da kamusal mal ve hizmet sunumunda ve finansmanında yerelin daha fazla rol almasıyla yerel yönetimlerin maliyesi ve bu kapsamda idareler arası mali ve hizmet paylaşım ilişkilerinin analizi önemli hale gelmiştir. Maliye teorisi yazınında önemli bir yere sahip olan Musgrave (1959: 5) bütçe politikasını üç temel amaç altında toplamıştır. Bu amaçlar; (1) kaynak tahsisinde etkinlik, (2) gelir ve servet dağılımında etkinlik ve (3) ekonomik istikrarıdır. Musgrave’a göre (1959: 6) kaynak tahsisindeki etkinliğin en temel problemi halkın sosyal ihtiyaçlarına yönelik tercihlerinin belirlenmesi ve bu ihtiyaçların tatminidir. Bu açıdan bütçe planının oylama yoluyla belirlenmesi, sosyal seçim genel sorununun özel bir uygulamasıdır (Musgrave, 1959: 116). Buradan hareketle Musgrave (1959) kaynak tahsisinde etkinlik fonksiyonunun halkın tercihlerinin etkin bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için yerel bütçe tarafından sağlanmasının

doğru olacağını öne sürmektedir. Buchanan ise (1950: 587) ‘eşitlere eşit muamele’ ifadesi üzerinden yerelin önemini vurgulamıştır. Eşitlere eşit muamele benzer konumdaki bireylerin vergi yüklerinin özdeş olması halinde karşılanmaktadır. Buchanan’a (1950: 587) göre benzer şekilde konumlandırılan bireyler, ancak aynı alt hükümet biriminin vatandaşları olmaları halinde eşit mali muameleye tabi tutulacaklardır.

Nüfus artışı, artan nüfusun kentlerde yoğunlaşması, kentlerin çağdaş anlamıyla katılımcı ve vatandaş odaklı yaklaşımla yönetilmesi ihtiyacı, yerelleşme, hizmette yerellik ilkesi, vatandaşların kaliteli hizmet beklentisi ve yerel hizmetlere erişilebilirliği vb. etkenler idareler arası mali ve hizmet bölüşüm ilişkilerinin düzenlenmesini gerekli kılmıştır (Eroğlu, 2020). Bu yönüyle belediyelerin hem vatandaşların tercihlerini en iyi şekilde belirleyebileceği hem de kaynakların daha etkili ve verimli kullanımını sağlayarak kaynak tahsisinde daha başarılı olacağı iddia edilmektedir (Oates, 199: 1121). İdareler arası hizmet ve gelir paylaşımı konusu ülkenin mali yerelleşme düzeyiyle, benimsediği demokrasi, adalet ve eşitlik anlayışıyla, iktisadi gelişmişlik düzeyi ve bölgeler arasındaki mali ve sosyal dengesizliklerle doğrudan ilişkilidir (Çetinkaya, 2020: 23). Bu nedenle etkin bir yerel mali yapının oluşturulması önemlidir. Yerel hizmetlerin etkin sunumu konusunda çalışan bilim insanlarından biri Tiebout’dur. Tiebout (1956) çalışmasında “yerel bir hükümet” yaklaşımı altında basit bir model ortaya koymaktadır. Tiebout bu modelde tüketicilerin mobil olduğu, gelir-gider kalıpları arasında farkı tam olarak bildikleri ve bu duruma göre davrandıkları ve tüketici-seçmen tercihlerinin, kendisini en çok tatmin edecek topluma ya da yönetime yöneldikleri varsayımı altında gerek tüketici-seçmenlerin gerekse yöneticilerin davranışlarını incelemiştir (Tiebout, 1956: 417-418). İlgili literatürde daha sonraları ‘Ayaklarıyla Oy Verme’ olarak ifade edilen bu modelde seçmenler kendi tercihlerini en iyi karşılayan yerel birimleri tercih etmektedir. Modelde, seçmenlerin katlandıkları vergi yükü ve yararlandıkları kamu hizmeti nedeniyle oy verme davranışlarında meydana gelecek değişime odaklanılmaktadır. Merkezi yönetimde tüketici-seçmenlerinin tercihleri oylama yöntemiyle belirlenirken ve siyasi iktidar seçmen tercihleri kalıplarına göre hareket ederken yerelde seçmenler belirli mali kısıt altında tercihlerini en iyi şekilde karşılayan topluluğa taşıırlar (Yüksel, 2020: 633). Tiebout modelinin yerel vergilendirme yetkisi sınırlı olan üniter yapıları ülkelerde uygulanmasının pek mümkün olmadığı söylenebilir (Demir, 2013). Model daha çok mali anlamda geniş yetkilerinin bulunduğu federal yapılarda işlemektedir. Esasında Tiebout modeli tüketici-seçmenlerin tercihlerinde mali özerkliğin ya da mali federalizmin önemli olduğu görüşünü ortaya koymaktadır.

Oates’e göre (1999: 1121) mali federalizm ya da özerklik idareler arası ilişkilerde hizmetlerin bölüşümünde

genel bir normatif çerçeve ve bu işlevleri yerine getirmek için uygun mali araçları ortaya koymaktadır. Oates (1999) merkezi hükümetin makroekonomik istikrarı sağlamak ve geliri yeniden dağıtmak için yerelin üzerindeki bazı temel kısıtlamaları kaldırması gerektiğini söylemektedir (Oates, 1999: 1121). Oates'e göre (1999: 1122), "yerel" bir kamu malının verimli çıktı düzeyi, ikamet edenlerin marjinal faydaların toplamının marjinal maliyete eşit olduğu noktadadır. Dolayısıyla, sosyal refahı maksimize etmek, yerel çıktıların verimli hale dönüştürülmesi gerektirmektedir. Bu nedenle mali reform çabalarının, yerelleşme düzeyini artırmayı, yerelin bütçelerini finanse etmek için öz gelirlerine çok daha geniş bir erişim sağlayacak şekilde yeniden tasarlamayı ve böylelikle yukarıdan yapılan transferlere olan bağımlılıklarını azaltmayı amaç edinmesi gerektiğini ifade etmektedir (Oates, 1999: 1144). Yerelin bütçe gelirleri içerisinde öz gelirlerinin oranının fazla olması mali açıdan özerk olduklarının önemli bir göstergesidir. Mali özerklik en geniş ifadeyle yetkilerin, görevlerin ve mali kaynakların merkezi idare düzeyinden mahalli idare düzeyine transferini ifade etmektedir (Akai ve Sakata, 2002: 95). Hizmette yerellik ilkesi gereği halka en yakın birim olan belediyelerin yerel kamu hizmetlerini merkezi yönetime göre yerinde ve doğru bir şekilde tespit edebilmesi belediyeleri hizmet sunumunda etkin kılmıştır (Ulusoy ve Akdemir, 2009: 264). Bu nedenle belediyelerin yerelin ihtiyaçlarına göre harcama önceliklerini belirleyebilmesi için mali açıdan merkezi yönetimlere bağımlı olmaksızın belirli bir vergilendirme yetkisine sahip olmaları başka bir ifadeyle mali açıdan özerk olmaları gerekmektedir.

İlgili literatürde özerklik göstergeleri, vergi özerklik (vergi gelirlerinin/toplam gelirlere oranı), mali özerklik (öz gelirlerin/toplam gelire oranı) ve mali bağımlılık oranlarıyla (faizler, paylar ve cezalar içerisinde yer alan genel bütçe vergi gelirlerinden aktarılan payın/toplam gelirlere oranı) ifade edilmektedir (Korlu ve Çetinkaya, 2015). Bu oranlar Türkiye'deki belediyeler açısından değerlendirildiğinde ortaya şu sonuçlar çıkmaktadır: 2020 yılı Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü verilerine göre Türkiye'de belediye gelirleri içerisindeki en yüksek pay (yaklaşık olarak % 58,4) genel bütçe vergi gelirlerinden ayrılan paydır. Örneğin 2020 verilerine göre tüm belediyeler için bina, arsa, arazi, çevre ve temizlik, haberleşme, elektrik ve havagazı, eğlence, yangın ve sigortası, elektrik ve havagazı vergilerinden oluşan belediye vergilerinin toplam vergilerine oranı %11,8'dir (Muhasebat Genel Müdürlüğü, 2020). Mali özerklik düzeyine bakıldığında ise bu düzeyin %38,4 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Buna karşılık mali açıdan merkeze olan bağımlılığı formüle eden mali bağımlılık oranı ise %57,4'tür. Bu sonuçlardan hareketle Türkiye'de belediyelerin mali açıdan merkezi yönetime bağımlı oldukları ve mali açıdan olamadıkları ileri sürülebi-

li. Bu durumun en önemli nedeni merkezi idare ile mahalli idareler arasındaki gelir paylaşımında vergi gelirlerinin neredeyse tamamının merkezi yönetim bütçesi içerisinde yer alması ve yerelin vergilendirme yetkisinin sınırlandırılmasıdır. Anayasa'nın 73. maddesinde "vergi, resim, harç vb. yükümlülüklerin "kanunla konulacağı, değiştirileceği ve ancak kanunla kaldırılacağı" hükmü vergi ve yetki bakımından yereli, önemli ölçüde sınırlandırmaktadır. Mali özerklik düzeyleri ile ilgili elde edilen sonuçlar ayrıca hem seçmenler hem de belediye seçimlerinde rekabet eden siyasetçiler açısından da önemli sonuçlara yol açmaktadır. Belediye vergilerinin az olması ve bu vergilerin vatandaşlar açısından vergi yüküne yol açmaması vergilerin yerel seçimlerde seçmen tercihleri üzerinde doğrudan bir etkiye sahip olamayacağını ya da oldukça düşük düzeylerde bir etkiye yol açacağını göstermektedir. Seçmenler, yerel seçimlerde belediyeleri daha çok harcama yönüyle başka bir ifadeyle hizmet sunumu ve kalitesiyle değerlendirmektedir. Vergi boyutu seçmenler açısından daha çok merkezi seçimlerde dikkatle takip edilecek bir konudur. Siyasetçiler açısından bakıldığında ise düşük bir mali özerklik düzeyi örneğin merkezi idarenin yönetimini gerçekleştiren siyasal parti ile yerel yönetimi üstlenen organların (belediye başkanı-belediye meclisi) aynı partiden olmasıyla mali ilişkilerin özellikle merkezden yapılan yardım ve bağış şeklindeki transferlerin oy kaygısı boyutuyla sürdürülmesini sağlayacaktır (Çetinkaya, 2020: 23).

Seçmen tercihlerini belirleyen faktörlerden birisi de kamusal mal ve hizmetlerin kalitelisidir. Kamu ekonomisinde üretilecek mal ve hizmetlerin seçimi siyasal bir süreçtir. Siyasal süreç ise demokrasinin var olduğu ülkelerde siyasal partiler, seçmenler, medya, sendikalar, meslek kuruluşları ve diğer parti gruplarından oluşmaktadır (Nadaroğlu, 2000: 37). Esasen siyasi partilerin davranış ve kararlarını etkileyenler ise seçmenlerdir. Kamu hizmetlerinin temel amacı ise toplumsal ihtiyaçların karşılanmasıdır. Toplumsal ihtiyaçların karşılanmasında merkezi ve yerel idareler birlikte ya da ayrı ayrı sorumluluk üstlenirler. Burada önemli olan "toplumun hangi ihtiyaçlarının hangi idare tarafından karşılanacağı ve bunun belirlenmesinde nelerin etkili olacağıdır" (Çetinkaya, 2020: 57). Bu açıdan idareler arası hizmet bölüşümünde iktisadi, tarihsel ve geleneksel kriterler esas alınmaktadır. İktisadi kriterde temel amaç "kaynakların mümkün olduğunca daha çok hizmet üretmek için özellikle önceliği ve önem derecesi belirlenecek hizmetler için kullanılması" dır (Çetinkaya, 2020: 58). Bu noktada yapılan üretimin büyüklüğü (ölçek ekonomisi), toplum tercihlerinin daha kolay yansıtılması, hizmette yerellik (subsidiarite ilkesi), dışsallık gibi konular ön plana çıkmaktadır. Hizmette yerellik ilkesi çerçevesinde bulun-

dukları yerlerde yaşayan vatandaşların gereksinim duydukları yerel kamu hizmetlerini merkezi yönetime göre yerinde ve doğru tespit edebilmesi belediyeleri yerel hizmet sunumunda daha etkin kılmıştır. Günümüzde belediyelerin sunmuş olduğu hizmetlerde etkinlik ve verimlilik esas alınmakla birlikte performans göstergelerinden biri olan vatandaş memnuniyeti de oldukça önemlidir (Boyne, 2002: 19). Vatandaş memnuniyeti aynı zamanda uygun nitelikte ve kalitede hizmet sunma konusunda belediyeler açısından bir başarı ldr. Nitekim hizmetin kaliteli olması vatandaşın beklentilerini karşılamadaki uygunluğuyla ilgilidir (Peker, 1996: 15). Elbette piyasa ekonomisinde olduğu gibi belediyeler kar amacı gtmedikleri için hizmetin niteliğuyle ilgilenmemektedir. Ancak siyasi süreç ve oy mekanizması belediyeleri daha rekabetçi ortama sürüklemektedir. Bir diğer önemli neden ise belediye hizmetlerinden memnun olmayan seçmenlerin bir sonraki seçimde tercihlerini aynı yönde kullanmama eğilimleridir.

4. LİTERATÜR TARAMASI

Literatürde hem siyasi iktidar hem de belediye seçimlerinde seçmen tercihlerini ya da algılarını etkileyen faktörlerin incelendiği birçok çalışma olduğu söylenbilir. Seçmen davranışını inceleyen çalışmaların çoğunda, seçim ekonomisi teorisinde konu edilen faktörlerin temel alındığı görülmektedir. Bu çalışmalarda ayrı ayrı ya da bir arada seçmen tercihlerini etkileyen politik, sosyolojik, demografik, vergileme ve hizmet kalitesi gibi faktörler ele alınmıştır (Usta ve Memiş, 2009; Doğan ve Göker, 2010; Demir, 2013; Beren, 2013; Teyyare ve Avcı, 2016; Kavas, 2017; Coşkun ve etin, 2019).

Seçmen tercihlerinin oluşumunda vergi boyutunu inceleyen çalışmalardan biri Demir'in (2013) Türkiye genelinde 7 büyükşehir ve 1250 vergi mükellefi ile gerçekleştirmiş olduğu anket çalışmasıdır. Çalışmada elde edilen sonuçlara göre mükelleflerinin yaklaşık %33' vergi yüklerini azaltacak siyasi partilere oy vereceklerini belirtmektedir. Bu tercih değişimine etki eden ve önemli olarak görülen diğer faktörler ise gelir düzeyi, vergi yükü, ülkenin genel ekonomik durumu, rekabet, yolsuzluk, vergi ahlki ve evre baskısıdır (Demir, 2013). Vergi boyutuyla ilgili olan diğer alışma Tunçer ve Arıman'ın (2016) vergi faktörlerinin seçmenlerinin siyasi tercihleri üzerindeki etkisini Trabzon ili rneği üzerinden inceledikleri çalışmadır. Çalışmada elde edilen sonuçlara göre seçmenlerin siyasi tercihlerine etki eden faktörlere katılım durumları (%53) genel ekonomik durum, (%33) vergi ve (%13) aile ve evre olarak sıralanmıştır. Bir diğer çalışmada; Dökmen ve Ova (2016) vergilerin seçmen davranışları üzerindeki etkisini Sakarya ili rneği üzerinden incelemişlerdir. Sakarya ilinde 445 katılımcı seçmen ile yapılan anket çalışmasından elde edilen bulgulara göre, seçmenlerin siyasi tercihlerinin belirlenmesinde vergilerin etkili ol-

duğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca seçmenlerin vergi politikalarına duyarlı olduğu grlmştır. Çalışma kapsamında seçmen tercihlerinde vergi politikalarının yanı sıra siyasi partilerin ekonomik başarısı, ülkedeki siyasi gündem ve seçmenlerin sahip olduğu ideolojik faktörlerin de etkili olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Demir ve Berksoy ise (2017) Türkiye'de seçimlerin vergileme üzerindeki etkilerinin analiz etmişlerdir. 1945-2014 yıllarını kapsayan analiz sonuçlarına göre oy maksimizasyonu ile hareket eden politikacıların "siyasal rekabet, kurumsal yapı ve bilgi düzeyine ilişkin uygun Őartların varlığında bir maliye politikası değişkeni olan vergi yükünü seçim kazanma amacıyla manipüle edebileceklerine ilişkin standart teorik varsayımlarla paralellik gösteren bir sonuç elde edilmiştir. Demir ve Berksoy'a (2017) göre seçimler ve vergi gelirleri arasında uzun-dönemde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Literatürde vergi ile seçmen tercihleri arasındaki pozitif yönlü ilişkiye dair elde edilen bulguların aksine Sağbaş ve Saruç (2003) tarafından 411 kişi üzerinde yapılan araştırmada vergi politikalarının seçmenlerin parti tercihleri üzerinde bir etkisinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Verginin seçmen tercihi üzerindeki etkisinin bir diğer boyutu esasında seçmenin hissettiği vergi yüküdür. Bu sonuç belediyenin yerel düzeyde topladıkları vergilerin vatandaşlar açısından bir yük olarak algılanmamış olduğunu göstermektedir. Diğer taraftan vergi gelirleri içerisinde dolaylı vergilerin payının fazla olması mali anesteziye yoğun bir Şekilde maruz kalan seçmenin vergi bilincinin düşük düzeyde olması ile açıklanmıştır (Demir, 2013).

Hizmet kalitesinin seçmen davranışları üzerindeki etkisini inceleyen çalışmalar değerlendirildiğinde bu çalışmalara örnek olarak Usta ve Memiş'in (2009) hizmet kalitesinin seçmen bağlılığı üzerindeki etkisini inceledikleri çalışma örnek verilebilir. Giresun il merkezinde 293 seçmen üzerinden yürütülen çalışmanın sonuçlarına göre belediye hizmet kalitesi seçmen üzerinde pozitif yönlü bir etkiye sahiptir. Usta ve Memiş'e göre (2009) "seçmen bağlılığı üzerinde etkili olan en önemli algılanan belediye hizmet kalitesi faktörü, seçmenlerin bilgilendirilmesi ve nemsenmesidir". Kavas (2017) belediye hizmetleri ve seçmen davranışı arasındaki ilişkiyi Ankara Yenimahalle ve Altındağ İlçe Belediyeleri örneğinden hareketle incelediği çalışmasında dikkat çekici sonuçlara ulaşmıştır. Çalışmada incelenen belediyeler iktidar ve ana muhalefet partisinin belediye başkanlıklarını kazandığı belediyelerdir. Bu alışma ayrıca seçmen davranışının siyasi iktidardaki partiye ve muhalefet partisine göre değişiklik gösterip göstermediği açısından önemlidir. Nitekim çalışmada elde edilen bulgulara göre "Altındağ'da hem ile belediye başkanlığı hem de büyükşehir belediye başkanlığı seçimlerinde, partinin liderine olan güven, partiye olan bağlılık gibi değişkenler, seçmenin kararında en etkili değişkenlerdir". Yenimahalle'de ise "yerel seçimlerde seçmen kararı, Altındağ Belediyesine göre farklılaş-

maktadır". Yenimahalle'de hem ilçe belediye başkanlığı hem büyükşehir belediye başkanlığı seçimlerinde, belediye hizmetleri seçmenin kararında en etkili değişken olarak ortaya çıkmıştır. Yenimahalle Belediyesi'nde kentsel altyapı ve çevre koruma hizmetlerinin, seçmen oy verme kararında etkili olduğu görülmektedir. Altındağ ve Yenimahalle ilçelerinde yapılmış olan bu alan araştırmasının en önemli sonucu; yerel seçimlerde iktidar partisinin temsil edildiği Altındağ Belediyesi'nde seçmen kararında, parti ve parti lideri etkili görülürken; Ana Muhalefet Partisi'nin temsil edildiği Yenimahalle Belediyesi'nde, belediye hizmetlerinin ön planda olduğu görülmektedir.

Literatürde seçmen davranışını etkileyen faktörler içerisinde ekonomik boyutun daha fazla ön plana çıktığı ve dolaylı olarak vergi ve hizmet kalitesi ile ilgili sonuçlara ulaşılan çalışmalara da yer almaktadır. Bu çalışmalardan birine Teyyare ve Avcı' nın (2016) 2014 yerel seçimlerinde Zonguldak ili sınırları içinde ikamet eden 860 kişiyi kapsayan bir anket çalışması örnek verilebilir. Çalışmada elde edilen bulgulardan biri başkan adayının geçmişte yapmış olduğu çalışmaların, gelecekte yapacağı icraat ve projelerin seçmenlerin oy verme davranışının üzerinde önemli bir etkisinin olmasıdır. Bir diğer çalışmada ise Coşkun ve Çetin (2019) Muş ili merkez ilçede ikamet eden 380 kişi ile gerçekleştirdikleri anket çalışmasında az da olsa belirli bir seçmen kitlesinin belirtilen unsurlar dışında belediye hizmetlerinin kalitesine ve niteliğine göre oy verdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Seçmen tercihlerinin incelendiği çalışmalarda seçmenlerin, seçim öncesi dönemde iktidarın yapmış olduğu hizmetleri ve bu hizmetlerin kalitesini değerlendirip oy verdiği gözlemlenmiştir. Buna göre eğer seçmen sunulan hizmetlerden memnun ise aynı siyasi partiye ya da adaya oy vermektedir. Bu hizmetlerin neler olduğu ise seçmenlerin çıkarlarına göre değişmektedir (Kavas, 2017: 85). Vergi oranlarının düşük olması ile kamu harcamalarının yüksek düzeyde ve en az maliyetle yani en düşük oranda vergi ile karşılanması durumunda oy tercihlerinin değişeceği gibi kamu hizmetlerinin kötü gerçekleştirilmesinin seçmen üzerinde olumsuz izlenim bırakmaktadır (Dökmen ve Ova, 2016: 35). Dolayısıyla diğer faktörlerin yanı sıra seçmen çoğu zaman oy tercihini belirlerken belediye tarafından gerçekleştirilen hizmetlerin kalitesine ve aynı zamanda belediye vergilendirme sürecinin gelirleri üzerindeki etkisine göre hareket etmektedir.

5. YÖNTEM

Araştırmada veri toplama aracı olarak anket yöntemi kullanılmıştır. Anket soruları oluşturulurken literatür incelenmiş ve bu araştırmanın konusuna benzer birçok çalışma ele alınarak sorular ankete uygulanmıştır. Anket uygulama aşamasına geçmeden önce deneme amaçlı yeterli sayıda ön test çalışmaları yapılarak so-

rukların anlaşılabilirliği ölçülmüştür. Yetersiz sorularda gerekli değişiklikler yapılarak ortaya çıkan eksiklikler giderilmiştir. Oluşturulan anket Çanakkale Belediye seçimlerini temsil etmek üzere merkez ilçedeki nüfusun dağılımı esas alınarak, rassal olarak seçilmiş 200 kişiye yüz yüze uygulanmıştır. Veriler 2020 yılının Ekim ve Kasım ayları içerisinde yaklaşık bir buçuk aylık zaman dilimi içerisinde toplanmıştır.

Anket formu iki kısımdan oluşmaktadır. Birinci kısımda, demografik bilgileri içeren 6 adet soru bulunmaktadır. İkinci kısım, belediye tarafından gerçekleştirilen hizmetlerin kalitesi, vergi algısı ve diğer (din, ideoloji, başkan adayının karakteri ve seçim vaatleri vb.) düşünceler olarak belirlenen üç faktöre yönelik toplam 37 adet soru belirlenmiştir. Bu sorular ile verilen ifadelere memnuniyet derecesini; 1. Kesinlikle Katılmıyorum, 2. Katılmıyorum, 3. Kararsızım, 4. Katılıyorum, 5. Tamamen Katılıyorum sıkları ile ölçmek amaçlanmıştır.

Araştırmada elde edilen verilerin analizi SPSS 25 paket programında test edilmiştir. Seçmenlerin belediye seçimlerinde oy kullanma tercihlerini etkileyen faktörlerin belirlenmesi amacıyla 37 sorudan oluşan ölçek yerel hizmet kalitesi, yerel vergi algısı ve diğer faktörler alt boyutlarında incelenmiştir. Analizlerde güvenilirlik, ortalama, standart sapma, çarpıklık ve basıklık testleri yapılmıştır. Ölçeğin normallik testi yapılarak iki ve ikiden fazla değer alabilen değişkenler için Mann-Whitney U testi Kruskal-Wallis H testi uygulanmıştır. Anket yolu ile elde edilen bulgular tablo haline getirilmiştir.

Çalışmada test edilen hipotezler Tablo 1'de gösterilmektedir:

5.1. Araştırmanın Güvenilirliği

Yapılan güvenilirlik analizi sonucunda 37 sorudan oluşan ölçeğin bütünüünün Cronbach's Alfa değeri %91 olduğu için ölçeğin güvenilirliği çok yüksektir ($0,80 < 0,91 < 1,00$). 14 sorudan oluşan ölçeğin hizmet kalitesi alt boyutunun Cronbach's Alfa değeri %93,6 olduğu için hizmet kalitesi alt boyutunun güvenilirliği çok yüksektir ($0,80 < 0,936 < 1,00$). 12 sorudan oluşan ölçeğin yerel vergileme alt boyutunun Cronbach's Alfa değeri %89,6 olduğu için yerel vergileme alt boyutunun güvenilirliği çok yüksektir ($0,80 < 0,896 < 1,00$). 11 sorudan oluşan ölçeğin diğer faktörler alt boyutunun Cronbach's Alfa değeri %71 olduğu için diğer faktörler alt boyutunun güvenilirliği yüksektir ($0,70 < 0,71 < 0,79$).

Tablo 1. Araştırmanın Hipotezleri

1	H ₀ : Cinsiyetler arasında belediyenin hizmet kalitesinin, belediye seçimlerinde oy kullanma durumuna etkisi yoktur. H ₁ : Cinsiyetler arasında belediyenin hizmet kalitesinin, belediye seçimlerinde oy kullanma durumuna etkisi vardır.
2	H ₀ : Cinsiyetler arasında belediyelerin vergilendirmeye karşı tutumunun, belediye seçimlerinde oy kullanma durumuna etkisi yoktur. H ₁ : Cinsiyetler arasında belediyelerin vergilendirmeye karşı tutumunun, belediye seçimlerinde oy kullanma durumuna etkisi vardır.
3	H ₀ : Cinsiyetler arasında diğer faktörlerin (din, ideoloji, başkan adayının karakteri ve seçim vaatleri vb.) belediye seçimlerinde oy kullanma durumuna etkisi yoktur. H ₁ : Cinsiyetler arasında diğer faktörlerin (din, ideoloji, başkan adayının karakteri ve seçim vaatleri vb.) belediye seçimlerinde oy kullanma durumuna etkisi vardır.
4	H ₀ : Eğitim durumu farklılık gösteren bireyler, belediyenin hizmet kalitesini göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmamaktadır. H ₁ : Eğitim durumu farklılık gösteren bireyler, belediyenin hizmet kalitesini göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmaktadır.
5	H ₀ : Eğitim durumu farklılık gösteren bireyler, belediyenin vergilendirme tutumunu göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmamaktadır. H ₁ : Eğitim durumu farklılık gösteren bireyler, belediyenin vergilendirme tutumunu göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmaktadır.
6	H ₀ : Eğitim durumu farklılık gösteren bireyler, diğer faktörleri (din, ideoloji, başkan adayının karakteri ve seçim vaatleri vb.) göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmamaktadır. H ₁ : Eğitim durumu farklılık gösteren bireyler, diğer faktörleri (din, ideoloji, başkan adayının karakteri ve seçim vaatleri vb.) göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmaktadır.
7	H ₀ : Gelir durumu farklılık gösteren bireyler, belediyenin hizmet kalitesini göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmamaktadır. H ₁ : Gelir durumu farklılık gösteren bireyler, belediyenin hizmet kalitesini göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmaktadır.
8	H ₀ : Gelir durumu farklılık gösteren bireyler, belediyenin vergilendirme tutumunu göz önünde alarak belediye seçimlerinde oy kullanmamaktadır. H ₁ : Gelir durumu farklılık gösteren bireyler, belediyenin vergilendirme tutumunu göz önünde alarak belediye seçimlerinde oy kullanmaktadır.
9	H ₀ : Gelir durumu farklılık gösteren bireyler, diğer faktörleri (din, ideoloji, başkan adayının karakteri ve seçim vaatleri vb.) göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmamaktadır. H ₁ : Gelir durumu farklılık gösteren bireyler, diğer faktörleri (din, ideoloji, başkan adayının karakteri ve seçim vaatleri vb.) göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmaktadır.
10	H ₀ : Yaş gurubu farklılık gösteren bireyler, belediyenin hizmet kalitesini göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmamaktadır. H ₁ : Yaş gurubu farklılık gösteren bireyler, belediyenin hizmet kalitesini göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmaktadır.
11	H ₀ : Yaş grubu farklılık gösteren bireyler, belediyenin vergilendirme tutumunu göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmamaktadır. H ₁ : Yaş grubu farklılık gösteren bireyler, belediyenin vergilendirme tutumunu göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmaktadır.
12	H ₀ : Yaş grubu farklılık gösteren bireyler, diğer faktörleri (din, ideoloji, başkan adayının karakteri ve seçim vaatleri vb.) göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmamaktadır. H ₁ : Yaş grubu farklılık gösteren bireyler, diğer faktörleri (din, ideoloji, başkan adayının karakteri ve seçim vaatleri vb.) göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmaktadır.

Tablo 2. Ölçeklerin Güvenilirlik Analiz Sonuçları

Faktörler	Cronbach's Alfa	N of Items
Tüm ölçek	0,910	37
Belediye hizmet kalitesi	0,936	14
Yerel vergi algısı	0,892	12
Diğer faktörler	0,710	11

5.2.Bulgular

5.2.1.Demografik özelliklere İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

Araştırma kapsamına alınan katılımcıların cinsiyet durumu incelendiğinde; 100 kişi kadın, 100 kişi erkek olarak dağılım göstermektedir. Eğitim durumu incelendiğinde; 56 kişi ilköğretim mezunu, 55 kişi lise mezunu ve 89 kişi üniversite mezunu olarak dağılım göstermektedir. Ankete katılım gösteren meslek grupları incelendiğinde yüksek düzeyde katılım gösteren meslek grubunun memur (28), ev hanımı (22), esnaf

Tablo 3. Demografik Özelliklere İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

		Frekans
Cinsiyet	Kadın	100
	Erkek	100
Eğitim Durumu	İlköğretim	56
	Lise	55
	Üniversite	89
Meslek/ Konum	Memur	28
	Yönetici- Müdür	15
	İşçi	17
	Çiftçi	6
	Esnaf	21
	Doktor-Mühendis vb.	10
	İşveren	15
	Emekli	19
	Ev hanımı	22
	Öğrenci	14
	Avukat	1
	Akademisyen	7
	Araştırma Görevlisi	2
	Çalışmıyor	6
	Öğretmen	3
	Grafiker	2
	Satış Danışmanı	3
	Taksici	3
	Acil Tıp Teknisyeni	3
	Emlakçı	1
Muhasebeci	1	
Eczacı	1	
Gelir Düzeyi	1000 TL'den az	38
	1000-1999 TL arası	16
	2000-2999 TL arası	39
	3000-3999 TL arası	38
	4000-4999 TL arası	29
	5000 TL ve üzeri	40
Yaş	18-28 yaş arası	41
	29-39 yaş arası	63
	40-50 yaş arası	38
	51-61 yaş arası	31
	62-72 yaş arası	25
	73-83 yaş arası	2
Son Belediye Seçimlerinde Oy Kullanma Durumu	Evet	185
	Hayır	15

(21) ve emeklilerden (19) oluştuğu görülmektedir. Gelir düzeyi incelendiğinde; geliri 1000 TL'den az olan 38 kişi, 1001-1999 TL arasında olan 16 kişi, 2000-2999 TL arasında olan 39 kişi, 3000-3999 TL arasında olan 38 kişi, 4000-4999 TL arasında olan 29 kişi ve 5000 TL ve üzeri olan 40 kişi olduğu görülmektedir. Katılımcıların yaş değişkeni incelendiğinde ise en küçük yaş 18 ve en büyük yaş ise 78'dir. Yaş değişkeninin ortalaması 41,91 ve standart sapması 14,379 olarak hesaplanmıştır. Son belediye seçiminde oy kullanma durumu incelendiğinde 185 kişinin oy kullandığı 15 kişinin ise oy kullanmadığı görülmektedir.

5.2.2. Ölçeğe İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

Ölçeğe ilişkin tanımlayıcı istatistikler analiz edildiğinde "belediye başkan adayının benim yaşantımda önem arz eden problemleri, gündemine alması oy verme tercihim olumlu etkiler" sorusuna katılımcıların %95'nin (m=4.66) kesinlikle katılıyorum/katılıyorum yönünde cevap verdiği görülmüştür. Katılımcıların yüksek düzeylerde katıldığını ifade ettikleri sorular sırasıyla şu şekildedir: "Belediye başkan adayının gündemdeki konular üzerine geliştirdiği çözüm önerileri oy verme tercihim olumlu etkiler" (91.5%, m=4.52). "Belediye başkan adayının ortaya koymuş olduğu projeler ve seçim vaatleri oy verme tercihim olumlu etkiler" (92%, m=4.50). "Belediye başkan adayının bölgemde bulunan sorunları gündeme getirmesi oy verme tercihim olumlu etkiler" (81.5%, m=4.43). Anket soruları içerisinde kesinlikle katılıyorum/katılıyorum yönündeki en yüksek skoru belediye başkan adayının sahip olduğu niteliklerin aldığı görülmektedir. Belediyeler tarafından gerçekleştirilen hizmetlerin kalitesinin seçmenin oy verme tercihinin belirleyip belirlemediğine yönelik sorulara verilen cevapların dağılımına bakıldığında ise seçmenlerin yüksek düzeyde katıldıkları yönünde cevaplar vermiş olduğu görülmektedir. Hizmet kalitesi ile ilgili sorulara verilen cevapların (kesinlikle katılıyorum/katılıyorum) ortalaması ise şu şekildedir: "Şehir içi ulaşım ve otopark hizmetlerinin kalitesi oy verme tercihim olumlu etkiler" (88.5%, m=4.38). "Belediyenin sunduğu hizmetlerin kalitesi oy verme tercihim olumlu etkiler" (87%, m=4.21). "Kentın yaşam kalitesini arttıran projeler oy verme tercihim olumlu etkiler" (87.5%, m=4.16). "Bir sonraki yerel seçimde belediye tarafından gerçekleştirilen hizmetlerin kalitesi oy verme tercihim olumlu etkiler" (81.5%, m=4.05). Buna karşılık belediyenin vergilendirme sürecine ilişkin seçmen tercihlerini etkileyip etkilemediğine yönelik verilen sorulara ise katılımcıların büyük bir çoğunluğunun kesinlikle katılmıyorum/katılmıyorum yönünde olduğu görülmüştür. Örneğin "Belediye tarafından toplanan harçların yüksek olması oy verme tercihim olumlu etkiler" sorusuna katılımcıların sadece %5'i katılmakta %95'i ise katılmamaktadır. Bu soru aynı zamanda en düşük ortalamaya sahiptir (m=1.59). Vergilendirmeye ilişkin katılımcıların verdikleri kesin-

likle katılıyorum/katılıyorum yönündeki cevapların %'leri ise sırasıyla şu şekildedir: "Belediye tarafından toplanan yerel vergilerin yüksek olması oy verme tercihim olumlu etkiler" (5%, m=1.63). "Belediyenin topladığı yerel vergilerin az olması (Emlak vergisi, Çevre Temizlik Vergisi vb.) oy verme tercihim olumlu etkiler" (31%, m=2.53). "Seçim zamanlarında belediyelerin vergi tahsilatlarında mükellef lehine esnek davranması oy verme tercihim olumlu etkiler" (38.5%, m=2.70). "Belediye tarafından toplanan vergilerin savurgan bir şekilde harcanması oy verme tercihim olumsuz etkiler" (37.5%, m=2.73). Bazı sorulara verilen cevaplar ise dikkat çekicidir. Örneğin "Partim veya liderimin almış olduğu bütün kararlar oy verme tercihim olumlu etkiler" sorusuna katılımcıların vermiş olduğu cevaplar şu şekildedir: 71.5% kesinlikle katılıyorum/katılıyorum, 23% kesinlikle katılmıyorum/katılmıyorum. "İcraatlarını beğenmesem de, adayın ideolojisi oy verme tercihim olumlu etkiler" sorusuna katılımcıların vermiş olduğu cevaplar şu şekildedir: 59% kesinlikle katılıyorum/katılıyorum, 30.5% kesinlikle katılmıyorum/katılmıyorum. "İnancım ya da siyasal görüşüm oy verme tercihim olumlu etkiler" sorusuna katılımcıların vermiş olduğu cevaplar şu şekildedir: 68% kesinlikle katılıyorum/katılıyorum, 27.5% kesinlikle katılmıyorum/katılmıyorum. "Adayın mensup olduğu partinin iktidarda olması oy verme tercihim olumlu etkiler" sorusuna katılımcıların vermiş olduğu cevaplar şu şekildedir: 17.5% kesinlikle katılıyorum/katılıyorum, 77.5% kesinlikle katılmıyorum/katılmıyorum.

Anket soruları seçmen tercihlerini olumlu etkilemesi açısından hizmet kalitesi, vergilendirme ve diğer faktörler olmak üzere üç kategori altında toplanmıştır. Bu kategorilere verilen cevapların ortalaması incelendiğinde ilk sırayı genel olarak hizmet kalitesine yönelik soruların oluşturmakta olduğu görülmektedir. Katılımcılar, ortalama 3.90 (katılıyorum yönündedir) düzeyinde hizmet kalitesinin seçim süreçlerinde tercihlerini olumlu etkilediğini belirtmişlerdir. İkinci sırada ise çok az bir farkla ideoloji, parti kültürü, karizmatik lider gibi daha çok belediye başkanına özgü nitelikler yer almaktadır. Diğer faktörlerin seçmen tercihlerini olumlu etkilemesine yönelik sorulara verilen ortalama cevap ise 3.82'dir. Son olarak vergilendirmenin seçmen tercihlerini olumlu etkilemesine yönelik sorulara ise katılımcılar ortalama 2.74 düzeyinde cevap vermişlerdir. Bu verilerden hareketle Çanakkale'de yerel seçimlerde seçmenlerin tercihlerini belirlerken daha çok belediyeler tarafından gerçekleştirilen hizmetlerin kalitesinden ve diğer faktörlerden etkilendiği söylenebilir (Tablo 4).

Tablo 4. Ölçeğe İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

	N	Mean	Kesinlikle Katılıyorum/ Katılıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum/ Katılmıyorum
Belediye başkan adayının benim yaşantımda önem arz eden problemleri, gündemine alması oy verme tercihim olumlu etkiler	200	4,66	95%	4%
Belediye başkan adayının gündemdeki konular üzerine geliştirdiği çözüm önerileri oy verme tercihim olumlu etkiler	200	4,52	91.5%	6%
Belediye başkan adayının ortaya koymuş olduğu projeler ve seçim vaatleri oy verme tercihim olumlu etkiler	200	4,50	92%	7%
Belediye başkan adayının bölgede bulunan sorunları gündeme getirmesi oy verme tercihim olumlu etkiler	200	4,43	81.5%	6.5%
Şehir içi ulaşım ve otopark hizmetlerinin kalitesi oy verme tercihim olumlu etkiler	200	4,38	88.5%	10%
Belediyenin sunduğu hizmetlerin kalitesi oy verme tercihim olumlu etkiler	200	4,21	87%	11.5%
Kentin yaşam kalitesini arttıran projeler oy verme tercihim olumlu etkiler	200	4,16	87.5%	11.5%
Bir sonraki yerel seçimde belediye tarafından gerçekleştirilen hizmetlerin kalitesi oy verme tercihim olumlu etkiler	200	4,05	81.5%	17%
Belediye başkan adayının meydanlardaki ruh hali oy verme tercihim olumlu etkiler	200	3,90	75.5%	20.5%
Partim veya liderimin almış olduğu bütün kararlar oy verme tercihim olumlu etkiler	200	3,81	71.5%	23%
İnancım ya da siyasal görüşüm oy verme tercihim olumlu etkiler	200	3,73	68%	27.5%
Yerel seçimlerde oy kullanırken adayların tecrübeli olması oy verme tercihim olumlu etkiler	200	3,65	68%	28.5%
İcraatlarını beğenmemsem de, adayın ideolojisi oy verme tercihim olumlu etkiler	200	3,51	59%	30.5%
Belediyenin, ödediğim vergilerin karşılığında doğrudan fayda sağlayacağım hizmetleri sunması oy verme tercihim olumlu etkiler	200	3,40	58.5%	39%
Belediye vergilerinin adil olması oy verme tercihim olumlu etkiler	200	3,36	61%	37.5%
Belediye bütçesinin denk olması oy verme tercihim olumlu etkiler	200	3,30	37%	57%
Belediye başkan adayının karakteri oy verme tercihim olumlu etkiler	200	3,21	40.5%	56.5%
Belediyeye ödeyeceğim vergiler artarsa oy tercih olumsuz etkilenir	200	2,77	36%	57%
Belediye tarafından toplanan vergilerin savurgan bir şekilde harcanması oy verme tercihim olumsuz etkiler	200	2,73	37.5%	57.5%
Seçim zamanlarında belediyelerin vergi tahsilatlarında mükellef lehine esnek davranması oy verme tercihim olumlu etkiler	200	2,70	38.5%	54.5%
Belediyenin topladığı yerel vergilerin az olması (Emlak vergisi, Çevre Temizlik Vergisi vb.) oy verme tercihim olumlu etkiler	200	2,53	31%	64.5%
Adayın mensup olduğu partinin iktidarda olması oy verme tercihim olumlu etkiler	200	2,09	17.5%	77.5%
Belediye tarafından toplanan yerel vergilerin yüksek olması oy verme tercihim olumlu etkiler	200	1,63	5%	90%
Belediye tarafından toplanan harçların yüksek olması oy verme tercihim olumlu etkiler	200	1,59	5%	91.5%

Tablo 5. Seçmen Tercihlerini Etkileyen Faktörlerin Ortalaması			
	Minimum	Maximum	Mean
Hizmet kalitesinin seçmen tercihlerini belirlemesi	1,00	5,00	3,90
Diğer faktörlerin (ideoloji, din vb.) seçmen tercihlerini belirlemesi	1,00	5,00	3,82
Vergilendirmenin seçmen tercihlerini belirlemesi	1,00	5,00	2,74
Valid N (listwise)			

5.2.3. Gruplar arası farklılıklar

Öncelikle ölçeğin normallik sınanması yapılmış ve ölçeğin normal dağılıma sahip olmadığı görülmüştür. Dolayısıyla ölçekte iki değer alabilen değişkenler için Mann-Whitney U testi ve ikiden fazla değer alan değişkenler için ise Kruskal – Wallis H testi uygulanmıştır.

5.2.3.1. Cinsiyet

Ankette iki değişkene sahip olan cinsiyet ile hizmet kalitesi, vergileme ve diğer faktörler arasında belediye seçimlerinde oy kullanma durumuna etkisi bakımından anlamlı bir ilişkinin olup olmadığının ortaya konulmasına yönelik Mann-Whitney U Testi uygulanmıştır.

1 no'lu hipotez

H_0 : Cinsiyetler arasında belediyenin hizmet kalitesinin, belediye seçimlerinde oy kullanma durumuna etkisi yoktur.

H_1 : Cinsiyetler arasında belediyenin hizmet kalitesinin, belediye seçimlerinde oy kullanma durumuna etkisi vardır.

Tablo 6. Cinsiyete Göre Belediye Hizmet Kalitesi Algısı	
	$H_{ortalama}$
Mann-Whitney U	4099,000
Wilcoxon W	9149,000
Z	-2,203
Asymp. Sig. (2-tailed)	,028

% 95 güven düzeyinde incelendiğinde; cinsiyetler arasında belediyenin hizmet kalitesinin, belediye seçimlerinde oy kullanma durumuna etkisi vardır (z: -2,203, p: 0,028). Mann-Whitney U test değeri 4099 ve $p=0,028<0,05$ olduğu için istatistiksel açıdan anlamlıdır. H_0 : Red, H_1 : Kabul olur.

2 no'lu hipotez

H_0 : Cinsiyetler arasında belediyelerin vergilendirmeye karşı tutumunun, belediye seçimlerinde oy kullanma durumuna etkisi yoktur.

H_1 : Cinsiyetler arasında belediyelerin vergilendirmeye karşı tutumunun, belediye seçimlerinde oy kullanma durumuna etkisi vardır.

Tablo 7. Cinsiyete Göre Belediye Vergi Algısı	
	$V_{ortalama}$
Mann-Whitney U	4950,500
Wilcoxon W	10000,500
Z	-,121
Asymp. Sig. (2-tailed)	,904

% 95 güven düzeyinde incelendiğinde; Cinsiyetler arasında belediyelerin vergilendirmeye karşı tutumu, belediye seçimlerinde oy kullanma durumuna etkisi yoktur (z: -0,121, p: 0,904). Mann-Whitney U test değeri 4950,50 ve $p=0,904>0,05$ olduğu için istatistiksel açıdan anlamlı değildir. Yokluk hipotezi red edilemez. H_0 : Kabul, H_1 : Red.

3 no'lu hipotez

H_0 : Cinsiyetler arasında diğer faktörlerin (din, ideoloji, başkan adayının karakteri ve seçim vaatleri vb.) belediye seçimlerinde oy kullanma durumuna etkisi yoktur.

H_1 : Cinsiyetler arasında diğer faktörlerin (din, ideoloji, başkan adayının karakteri ve seçim vaatleri vb.) belediye seçimlerinde oy kullanma durumuna etkisi vardır.

Tablo 8. Cinsiyete Göre Diğer Faktör Algısı	
	$ö_{ortalama}$
Mann-Whitney U	4154,500
Wilcoxon W	9204,500
Z	-2,069
Asymp. Sig. (2-tailed)	,039

% 95 güven düzeyinde incelendiğinde; cinsiyetler arasında diğer faktörlerin (din, ideoloji, başkan adayının karakteri ve seçim vaatleri vb.) belediye seçimlerinde oy kullanma durumuna etkisi vardır (z: -2,069, p: 0,039). Mann-Whitney U test değeri 4154,50 ve $p=0,039<0,05$ olduğu için istatistiksel açıdan anlamlıdır. H_0 : Red, H_1 : Kabul.

5.2.3.2. Eğitim

Ankette ikiden fazla değer alan değişkenlerden biri olan eğitim ile hizmet kalitesi, vergileme ve diğer faktörler arasında belediye seçimlerinde oy kullanma durumuna etkisi bakımından anlamlı bir ilişkinin olup olmadığının ortaya konulmasına yönelik Kruskal-Wallis H testi uygulanmıştır.

4 no'lu hipotez

H_0 : Eğitim durumu farklılık gösteren bireyler, belediyenin hizmet kalitesine göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmamaktadır.

H_1 : Eğitim durumu farklılık gösteren bireyler, belediyenin hizmet kalitesine göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmaktadır.

	H_ortalama
Kruskal-Wallis H	21,732
Df	2
Asymp. Sig.	,000

%95 güven düzeyinde incelendiğinde; eğitim durumu farklılık gösteren bireyler, belediyenin hizmet kalitesine göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmaktadır. Kruskal-Wallis H değeri 21,732 ve $p=0,000<0,05$ olduğu için istatistiksel açıdan anlamlıdır ($p=0,000<0,05$). H_0 : Red, H_1 : Kabul.

5 no'lu hipotez

H_0 : Eğitim durumu farklılık gösteren bireyler, belediyenin vergilendirme tutumunu göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmamaktadır.

H_1 : Eğitim durumu farklılık gösteren bireyler, belediyenin vergilendirme tutumunu göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmaktadır.

	V_ortalama
Kruskal-Wallis H	4,695
Df	2
Asymp. Sig.	,096

%95 güven düzeyinde incelendiğinde; eğitim durumu farklılık gösteren bireyler, belediyenin vergilendirme tutumunu göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmamaktadır. Kruskal-Wallis H değeri 4,695 ve $p=0,096>0,05$ olduğu için istatistiksel açıdan anlamlı değildir ($p=0,096>0,05$). H_0 : Kabul, H_1 : Red.

6 no'lu hipotez

H_0 : Eğitim durumu farklılık gösteren bireyler, diğer faktörleri (din, ideoloji, başkan adayının karakteri ve seçim vaatleri vb.) göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmamaktadır.

H_1 : Eğitim durumu farklılık gösteren bireyler, diğer faktörleri (din, ideoloji, başkan adayının karakteri ve seçim vaatleri vb.) göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmaktadır.

	ö_ortalama
Kruskal-Wallis H	5,377
Df	2
Asymp. Sig.	,068

%95 güven düzeyinde incelendiğinde; Eğitim durumu farklılık gösteren bireyler, diğer faktörleri (din, ideoloji, başkan adayının karakteri ve seçim vaatleri vb.) göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmamaktadır. Kruskal-Wallis H değeri 5,377 ve $p=0,068>0,05$ olduğu için istatistiksel açıdan anlamlı değildir ($p=0,096>0,05$). H_0 : Kabul, H_1 : Red.

5.2.3.3. Gelir

Ankette ikiden fazla değer alan değişkenlerden biri olan gelir ile hizmet kalitesi, vergileme ve diğer faktörler arasında belediye seçimlerinde oy kullanma durumuna etkisi bakımından anlamlı bir ilişkinin olup olmadığının ortaya konulmasına yönelik Kruskal-Wallis H testi uygulanmıştır.

7 no'lu hipotez

H_0 : Gelir durumu farklılık gösteren bireyler, belediyenin hizmet kalitesine göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmamaktadır.

H_1 : Gelir durumu farklılık gösteren bireyler, belediyenin hizmet kalitesine göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmaktadır.

	H_ortalama
Kruskal-Wallis H	27,401
Df	5
Asymp. Sig.	,000

%95 güven düzeyinde incelendiğinde; Gelir durumu farklılık gösteren bireyler, belediyenin hizmet kalitesine göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmaktadır. Kruskal-Wallis H değeri 27,401 ve $p=0,000<0,05$ olduğu için istatistiksel açıdan anlamlıdır.

dır($p=0,000<0,05$). H_0 : Red, H_1 : Kabul.

8 no'lu hipotez

H_0 : Gelir durumu farklılık gösteren bireyler, belediyenin vergilendirme tutumunu göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmamaktadır.

H_1 : Gelir durumu farklılık gösteren bireyler, belediyenin vergilendirme tutumunu göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmaktadır.

Tablo 13. Gelir Durumuna Göre Belediye Vergi Algısı	
	V_ortalama
Kruskal-Wallis H	7,737
Df	5
Asymp. Sig.	,171

%95 güven düzeyinde incelendiğinde; Gelir durumu farklılık gösteren bireyler, belediyenin vergilendirme tutumunu göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmamaktadır. Kruskal-Wallis H değeri 7,737 ve $p=0,171>0,05$ olduğu için istatistiksel açıdan anlamlı değildir. ($p=0,171>0,05$). H_0 : Kabul, H_1 : Red.

9 no'lu hipotez

H_0 : Gelir durumu farklılık gösteren bireyler, diğer faktörleri (din, ideoloji, başkan adayının karakteri ve seçim vaatleri vb.) göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmamaktadır.

H_1 : Gelir durumu farklılık gösteren bireyler, diğer faktörleri (din, ideoloji, başkan adayının karakteri ve seçim vaatleri vb.) göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmaktadır.

Tablo 14. Gelir Durumuna Göre Diğer Faktör Algısı	
	ö_ortalama
Kruskal-Wallis H	3,729
Df	5
Asymp. Sig.	,589

%95 güven düzeyinde incelendiğinde; Gelir durumu farklılık gösteren bireyler, diğer faktörleri (din, ideoloji, başkan adayının karakteri ve seçim vaatleri vb.) göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmamaktadır. Kruskal-Wallis H değeri 3,729 ve $p=0,589>0,05$ olduğu için istatistiksel açıdan anlamlı değildir. ($p=0,589>0,05$). H_0 : Kabul, H_1 : Red.

5.2.3.4. Yaş

Ankette ikiden fazla değer alan değişkenlerden biri olan yaş ile hizmet kalitesi, vergileme ve diğer faktörler

arasında belediye seçimlerinde oy kullanma durumuna etkisi bakımından anlamlı bir ilişkinin olup olmadığının ortaya konulmasına yönelik Kruskal-Wallis H testi uygulanmıştır.

10 no'lu hipotez

H_0 : Yaş grubu farklılık gösteren bireyler, belediyenin hizmet kalitesine göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmamaktadır.

H_1 : Yaş grubu farklılık gösteren bireyler, belediyenin hizmet kalitesine göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmaktadır.

Tablo 15. Yaş Grubuna Göre Belediye Hizmet Kalitesi Algısı	
	H_ortalama
Kruskal-Wallis H	12,647
Df	5
Asymp. Sig.	,027

%95 güven düzeyinde incelendiğinde; yaş grubu farklılık gösteren bireyler, belediyenin hizmet kalitesine göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmaktadır. Kruskal-Wallis H değeri 12,647 ve $p=0,027<0,05$ olduğu için istatistiksel açıdan anlamlıdır ($p=0,027<0,05$). H_0 : Red, H_1 : Kabul.

11 no'lu hipotez

H_0 : Yaş grubu farklılık gösteren bireyler, belediyenin vergilendirme tutumunu göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmamaktadır.

H_1 : Yaş grubu farklılık gösteren bireyler, belediyenin vergilendirme tutumunu göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmaktadır.

Tablo 16. Yaş Grubuna Göre Belediye Vergi Algısı	
	V_ortalama
Kruskal-Wallis H	3,276
Df	5
Asymp. Sig.	,658

%95 güven düzeyinde incelendiğinde; yaş grubu farklılık gösteren bireyler, belediyenin vergilendirme tutumunu göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmamaktadır. Kruskal-Wallis H değeri 3,276 ve $p=0,658>0,05$ olduğu için istatistiksel açıdan anlamlıdır ($p=0,658>0,05$). H_0 : Kabul, H_1 : Red.

12 no'lu hipotez

H_0 : Yaş grubu farklılık gösteren bireyler, diğer faktörleri (din, ideoloji, başkan adayının ka-

rakteri ve seçim vaatleri vb.) göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmamaktadır.

H_1 : Yaş grubu farklılık gösteren bireyler, diğer faktörleri (din, ideoloji, başkan adayının karakteri ve seçim vaatleri vb.) göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmaktadır.

Tablo 17. Yaş Grubuna Göre Belediye Diğer Faktör Algısı	
	ö_ortalama
Kruskal-Wallis H	2,810
Df	5
Asymp. Sig.	,729

%95 güven düzeyinde incelendiğinde; Yaş grubu farklılık gösteren bireyler, diğer faktörleri (din, ideoloji, başkan adayının karakteri ve seçim vaatleri vb.) göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanmamaktadır. Kruskal-Wallis H değeri 2,810 ve $p=0,729>0,05$ olduğu için istatistiksel açıdan anlamlıdır ($p=0,729>0,05$). H_0 : Kabul, H_1 : Red.

6. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Demokrasiyi içselleştirmiş çağdaş toplumların yapı taşını yerel seçimler oluşturmaktadır. Seçim sürecinin en önemli aktörü ise şüphesiz seçmenlerdir. Seçmenlerin bu rolü, seçim mekanizması içinde seçmenlerin kendilerini yönetebilecek temsilcileri hür iradeleri ve oylama mekanizması aracılığı ile yönetime katılmaları şeklindedir. Seçmenler, seçimle iş başına getirdikleri yöneticilerin yaptıkları faaliyetleri değerlendirmek ve seçim sürecinde daha önce kullandığı oyunu yenilemek veya geri almak için denetim mekanizması geliştirirler. Seçmenlerin bu siyasal süreçte bir diğer değişle yerel seçimlerde geçmişte verdikleri ya da gelecekte verecekleri kararlarda ne tür bir davranış sergiledikleri sıklıkla tartışılmaktadır. Bu doğrultuda çalışmanın problemini yerel seçimlerde seçmenlerin tercihlerini belirleyen faktörlerin neler olduğu, bu faktörler içerisinde çalışmanın temel bağlamını oluşturan hizmet kalitesi ve vergilemenin önemli bir faktör olup olmadığı, seçmenlerin hangi motivasyonlar ile sandığa gitmeye karar verdikleri soruları oluşturmuştur. Katılımcıların demografik özelliklerinin belediye hizmetlerinin kalitesi, vergilendirmenin ve diğer faktörlerin (ideoloji, din, başkan adayının karakteri, seçim vaatleri vb.) belediye seçimlerinde oy verme tercihi üzerinde etkili olup olmadığına dair çalışmada;

Cinsiyetin, belediyenin hizmet kalitesinin ve diğer faktörlerin (ideoloji, din, başkan adayının karakteri, seçim vaatleri vb.) belediye seçimlerinde oy kullanma durumuna etkisinin olduğu, vergilendirmeye karşı tutum faktörünün ise oy kullanma durumuna etkisinin olmadığı,

Eğitim durumu farklılık gösteren seçmenlerin, belediyenin hizmet kalitesini göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanma durumuna etkisinin olduğu, belediyenin vergilendirme tutumu ve diğer faktörlerin (ideoloji, din, başkan adayının karakteri, seçim vaatleri vb.) ise belediye seçimlerinde oy kullanma durumuna etkisinin olmadığı,

Gelir durumu farklılık gösteren seçmenlerin, belediyenin hizmet kalitesini ve tutum ölçeğini göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanma durumuna etkisinin olduğu, belediyenin vergilendirme tutumu ve diğer faktörlerin (ideoloji, din, başkan adayının karakteri, seçim vaatleri vb.) ise belediye seçimlerinde oy kullanma durumuna etkisinin olmadığı,

Yaş grubu farklılık gösteren seçmenlerin, belediyenin hizmet kalitesini göz önüne alarak belediye seçimlerinde oy kullanma durumuna etkisinin olduğu, belediyenin vergilendirme tutumu, diğer faktörlerin (ideoloji, din, başkan adayının karakteri, seçim vaatleri vb.) belediye seçimlerinde oy kullanma durumuna etkisinin olmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Araştırmanın bulgularına göre seçmenlerin yerel seçimlerde oy kullanırken Çanakkale Belediyesinin sunduğu yerel kamu hizmetlerinin kalitesini göz ardı etmediği söylenebilir. Yerel vergi algısının ise seçmen tercihi üzerinde oldukça düşük etkisi bulunmaktadır. Seçmen davranışlarından biri olan sosyolojik yaklaşımın içerisinde yer alan diğer faktörlere bakıldığında (ideoloji, din, başkan adayının karakteri, seçim vaatleri vb.) yerel seçimlerde seçmen tercihi üzerinde etkisinin önemli bir düzeyde olduğu söylenebilir. Sonuç olarak Çanakkale ili merkez ilçede ikamet eden seçmenlerin büyük çoğunluğunun son belediye seçimlerinde hizmet kalitesi ve ideoloji faktörünün etkisinde oy kullandıkları ileri sürülebilir.

KAYNAKÇA

- AKAI, N., & SAKATA, M. (2002). Fical Decentralization Contributes to Economic Growth: Evidence from State-Level Cross-Section Data for the United States. *Journal of Urban Economics*, (52), 93-108.
- AKGÜN, B. (2002). *Türkiye'de Seçmen Davranışı, Partiler Sistemi ve Siyasal Güven*, Ankara: Nobel Yayınları.
- AKSOY, Ş. (1998). *Kamu Maliyesi*, İstanbul: Filiz Kitapevi, (3. Baskı).
- ARSAN, H. Ü. (1975). *Vergi Yükü Üzerinde Bir İnceleme, Teori, Metodoloji ve Türkiye'ye Ait Bazı Hesaplar*, Ankara Üniversitesi Basımevi, (2. Baskı).

- BEREN, F. (2013). Seçmen Tercihine Etki Eden Faktörler ve Seçim Güvenliği: Şanlıurfa İli Örneği. *Akademik İncelemeler Dergisi*,8(1), 191-214.
- BUCHANAN, J. M. (1950). Federalism and fiscal equity. *The American Economic Review*, 40(4), 583-599.
- BURNETT, C. M. & KOGAN, V. (2017). The Politics of Potholes: Service Quality and Retrospective Voting İn Local Elections, *The Journal of Politics*, 79(1), 302-314.
- CANÖZ, K. & BAKAN, Ö. (2015). Türkiye' de Eğitilmiş Seçmenin Yerel Seçimlerde Oy Verme Kriterleri, *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, (37), 483-508.
- COŞKUN, B. & ÇETİN, M. Ş. (2019). Yerel Seçimlerde Seçmen Davranışını Etkileyen Faktörler: Muş Örneği. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(6), 241-255.
- ÇETİNKAYA, Ö. (2020). *Mahalli İdareler Maliyesi*, Bursa: Ekin Kitapevi, (7. Baskı).
- ÇİNKO, L. (2006). Seçmen Davranışları İle Ekonomik Performans Arasındaki İlişkilerin Teorik Temelleri ve Türkiye Üzerine Genel Bir Değerlendirme, *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 61(1), 104- 116.
- DAMLAPINAR, Z. & BALCI, Ş. (2005). Seçmenin Zihnindeki Aday İmajını Belirleyen Etkenler: 28 Mart 2004 Yerel Seçimleri Alan Araştırması, *Selçuk İletişim*, 4(1), 58- 79.
- DEMİR, İ. C. (2013). Seçmen tercihlerinin oluşumunda vergi propagandası: Ampirik bir çalışma, *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 13 (1), 37-55.
- DEMİR, İ. & BERKSOY, T. (2017). Politik vergi çevrimleri: Türkiye'de vergi gelirleri ve vergi yükü üzerinde politik etkiler (1945-2014), *Journal of Life Economics*, 4(2), 103-124.
- DOĞAN, A. & GÖKER, G. (2010). Yerel Seçimlerde Seçmen Tercihini (29 Mart Yerel Seçimleri Elazığ Seçmeni Örneği). *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, 5(2), 159-187.
- DOWNS, A. (1957). An Economic Theory of Political Action in a Democracy, *The Journal of Political Economy*, 65(2), 135- 150.
- DÖKMEN, G. & OVA, C. (2016). Vergilerin Seçmen Davranışları Üzerindeki Etkisi: Sakarya İli Örneği, *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 7(15), 20- 37.
- EROĞLU, E. (2020). Belediye Gelirlerinin Yapısının Ve Gelir Artırımı Konusunda Yapısal Kısıtların Değerlendirilmesi. *Maliye Çalışmaları Dergisi*, (64), 31-49.
- GENCER, N. (2016). Çorum' da Dindarlık- Seçmen Tercihini İlişkisi. Uluslararası Bütün Yönleriyle Çorum Sempozyumu, Hitit Üniversitesi, Çorum, 28-30 Nisan 2016, 2, 409- 426.
- KAUFMANN, K. M. (2004). *The Urban Voter: Group Conflict and Mayoral Voting Behavior in American Cities*, Ann Arbor: University of Michigan Press.
- KAVAS, A. (2017). Belediye Hizmetleri ve Seçmen Davranışı İlişkisi Üzerine Bir Araştırma: Ankara Yenimahalle ve Altındağ İlçe Belediyeleri Örneği, *Mülkiyet Dergisi*, 41(4), 75- 112.
- KIZILBOĞA, R. (2012). Kamu Tercihini ve Anayasal İktisat Teorilerinin Değerlendirilmesi, *NEÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (2), 91- 109.
- KORLU, R. K. & ÇETİNKAYA, Ö. (2015). Türkiye'deki Belediyelerin Mali Özerkliğinin Öz Gelirler Bağlamında Analizi ve Değerlendirilmesi. *Siyaset, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 3(4), 95-111.
- MARIEN, S., DASSONNEVILLE, R., & HOOGHE, M. (2015). How Second Order are Local Elections? Voting Motives and Party Preferences in Belgian Municipal Elections, *Local Government Studies*, 41(6), 898-916.
- MUHASEBAT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, *Mahalli İdareler Bütçe İstatistikleri*, <https://muhasebat.hmb.gov.tr/mahalli-idareler-butce-istatistikleri> (E.T. 29.03.2021).
- MUSGRAVE, R. (1959). *The Theory of Public Finance A Study in Public Economy*, Tata-McGraw-Hill Book Company.
- NADAROĞLU, H. (2000). *Kamu Maliyesi Teorisi*, İstanbul: Betaş Yayınları, (11. Baskı).
- OATES, W. E. (1999). An Essay on Fiscal Federalism. *Journal of Economic Literature*, 37(3), 1120-1149.
- PEKER, Ö. (1996). Belediye Yönetimlerinde Kalite Üretimi, *Çağdaş Yerel Yönetimler*, 5 (2), 15-23.
- REICHLEY, J. (2000). *The Life Of The Parties: A History Of American Political Parties*. Rowman & Littlefield: Lanham, MD.
- REMMER, K. L. (1993),. The Political Economy Of Elections in Latin America, 1980-1991, *American Political Science Review*, 87(2), 393-407.
- ROSS, M. L. (2004). Does Taxation Lead to Representation?, *British Journal of Political Science*,

229-249.

- SAĞBAŞ, İ., & SARUÇ, N. T. (2003). Vergi Politikalarının Seçmenlerin Parti Tercihleri Üzerindeki Etkisi: Ankete Dayalı Bir Çalışma. *Vergi Sorunları Dergisi*, 130, 130-146.
- SEZGİN, Ş. (2007). Ekonomik Oy Verme Teorisi: Türkiye Örneği (1998- 2003), *Amme İdaresi Dergisi*, 40(2), 21- 38.
- TIEBOUT, C. M. (1956). A Pure Theory of Local Expenditures. *Journal of Political Economy*, 64(5), 416-424.
- TEYYARE, E., & AVCI, M., (2016), Yerel Seçimlerde Seçmen Davranışları: 2014 Yerel Seçimleri ve Zonguldak İli Örneği. *Siyaset Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 51-76.
- TUNÇER, M. & ARIMAN, Y. (2015). Aile ve Çevre, Genel Ekonomik Görünüm ve Vergi Faktörlerinin Seçmenlerin Siyasi Tercihleri Üzerindeki Etkisi: Trabzon İli Örneği, *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 2 (1), 268-283.
- ULUSOY, A. & AKDEMİR, T. (2009). Yerel Yönetimler ve Mali Özerklik: Türkiye ve OECD Ülkelerinin Karşılaştırmalı Analizi. *Balıkesir University Journal of Social Sciences Institute*, 12(21), 259-287.
- USTA, R., & MEMİŞ, L. (2009), Belediyelerde Hizmet Kalitesinin Seçmen Bağlılığı Üzerinde Etkisi. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 20-37.
- YILDIRIM, M. (2014). Parti Aday Tercihlerinin Seçmen Davranışına Etkisi 2009 Yerel Seçimleri Uşak İli Örneği, *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (17), 15- 38.
- YÜKSEL, C. (2020). Tiebout Hipotezi Çerçevesinde Yerel Mali Değişkenlerin Mekânsal Tercih Etkisi: Türkiye Örneği. *Turkish Studies-Economics, Finance, Politics*, 15(1), 629-643.